

Sygn. akt I C 1801/21

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 17 maja 2022 roku

Sąd Okręgowy w Piotrkowie Trybunalskim, Wydział I Cywilny w składzie następującym:

Przewodniczący	Sędzia Ewa Tomczyk
Protokolant	sekr. sąd. Dorota Piątek

po rozpoznaniu w dniu 17 maja 2022 roku w Piotrkowie Trybunalskim

na rozprawie

sprawy z powództwa Ubezpieczeniowego Funduszu Gwarancyjnego w W.

przeciwko R. B.

o zapłatę kwoty 110.250,00 zł

zasądza od pozwanego R. B. na rzecz powoda Ubezpieczeniowego Funduszu Gwarancyjnego w W. kwotę 110.250,00 (sto dziesięć tysięcy dwieście pięćdziesiątych) złotych wraz z ustawowymi odsetkami za opóźnienie od dnia 22 października 2020 roku do dnia zapłaty oraz kwotę 10.930,00 (dziesięć tysięcy dziewięćset trzydzieści) złotych tytułem zwrotu kosztów procesu.

Sygn. akt I C 1801/21

UZASADNIENIE

Pozwem z dnia 21 kwietnia 2021 r. pełnomocnik Ubezpieczeniowego Funduszu Gwarancyjnego w W. wniósł o zasądzenie od pozwanego R. B. w postępowaniu upominawczym kwoty 110.250,00 zł wraz z odsetkami ustawowymi za opóźnienie od dnia 22 października 2020 roku do dnia zapłaty oraz o zasądzenie od pozwanego na rzecz powoda kosztów postępowania według norm przepisanych.

W uzasadnieniu pozwu strona powodowała wskazała, że kwota dochodzona pozwem stanowi świadczenie wypłacone przez stronę powodową członkom rodziny zmarłego w wyniku wypadku M. O. (1), który to wypadek został spowodowany przez pozwanego, a pojazd, którym kierował pozwany nie był ubezpieczony w zakresie odpowiedzialności cywilnej.

Nakazem zapłaty z dnia 24 maja 2021 roku wydanym w sprawie I Nc 63/21 Sąd nakazał pozwanemu R. B., aby zapłacił na rzecz pozwanego Ubezpieczeniowego Funduszu Gwarancyjnego w W. kwotę 110.250,00 złotych wraz z ustawowymi odsetkami za opóźnienie od dnia 22 października 2020 roku do dnia zapłaty wraz z kwotą 9.130,00 złotych tytułem zwrotu kosztów postępowania w terminie dwóch tygodni od doręczenia niniejszego nakazu, albo wniósł w tymże terminie sprzeciw (k. 69).

Pozwany w ustawowym terminie wniósł sprzeciw od powyższego nakazu wnosząc o oddalenie powództwa w całości oraz zasądzenie od powoda na rzecz pozwanego kosztów procesu. Pozwany potwierdził fakt spowodowania w dniu

1 października 1998 roku wypadku, w którym zginął M. O. (1), ale jednocześnie zakwestionował roszczenie co do zasady jak i wysokości powołując się na zasady współzycia społecznego. Pozwany podniósł, iż nie miał możliwości sprawdzenia, czy prowadzony przez niego samochód służbowy był ubezpieczony, albowiem działał w zaufaniu do pracodawcy, a dodatkowo zarzucił, że zawarta pomiędzy powodem, a poszkodowanymi T. O. i H. O. (1) ugoda nie spełnia warunków ważności i skuteczności (k. 77-82)

Sąd Okręgowy ustalił następujący stan faktyczny:

W dniu 1.10.1998 r. kierujący pojazdem marki B. o nr rej. (...) R. B., nie dostosował prędkości pojazdu do sytuacji na drodze i będąc na łuku drogi, zjechał na lewą stronę powodując zderzenie z jadącym z przeciwnego kierunku samochodem ciężarowym marki I. kierowanego przez P. Z.. W wyniku zdarzenia, na skutek doznanych obrażeń śmierć poniósł M. O. (1).

Pozwany został uznany za winnego spowodowania powyższego wypadku, to jest czynu z art. 177 § 1 i 2 k.k. i skazany za to przestępstwo wyrokiem Sądu Rejonowego w Pabianicach z dnia 9.07.1999r. – sygn. akt. II K 84/99.

(dowód: wyrok Sądu Rejonowego w Pabianicach z dnia 9.07.1999r. – sygn.. akt. II K 84/99-k. 16)

W dacie zdarzenia pojazd, którym wyrządzono szkodę, nie był ubezpieczony od odpowiedzialności cywilnej.

(dowód: zawiadomienie w sprawie braku OC z dnia 28.10.1998r.-k. 19, notatki służbowe x2 -k.20 i 21, umowa kupna – sprzedaży-k.22 i 23, umowa komisji-k.24, pokwitowanie i pouczenie-k.25, wydruki z bazy danych O. (...) pojazdów należących do pozwanego -k. 26 i 27, pismo (...) S.A. do Kancelarii (...) z dnia 6.04.2018r.-k.28, pismo (...) S.A. do (...) z dnia 6.04.2018r.-k.29, arkusz likwidacyjny -k. 30, akta szkody -k. 31-45)

T. i H. O. (2) oraz M. C. będący odpowiednio rodzicami i siostrą zmarłego M. O. (1) wystąpili do strony powodowej z roszczeniami związanymi ze śmiercią M. O. (1).

W dniu 30 kwietnia 2018 roku została zawarta pomiędzy stroną powodową a rodziną zmarłego ugoda, na mocy której Fundusz wypłacił na rzecz T. O. i H. O. (1) oraz M. C. celem zaspokojenia roszczeń odpowiednio: 50.000 zł, 40.000 zł oraz 20.000 zł.

(dowód: zgłoszenie roszczenia -k. 40, ugody z dnia 30 kwietnia 2018 roku –k. 46-48)

Decyzjami z dnia 2 maja 2018 roku powodowy Fundusz wypłacił wskazane w ugodach kwoty zadośćuczynienia

(dowód: decyzje -k. 49,- 54, potwierdzenia przelewów -k. 55)

Ponadto Ubezpieczeniowy Fundusz Gwarancyjny zapłacił na rzecz (...) S.A (likwidatora szkody) kwotę 250 zł tytułem wstępnej likwidacji szkody.

(dowód: faktura -k. 56, dowód przelewu -k. 57)

Powodowy Fundusz pismem z dnia 17 maja 2018 r. wezwał pozwanego do dobrowolnego uregulowania należności wypłaconych rodzicom i siostrze poszkodowanego M. O. (1) w łącznej kwocie 110 250,00 zł w terminie 30 dni od dnia otrzymania wezwania.

(dowód: wezwania -k. 59-61)

Powyższe pismo pozwany na pewno otrzymał w dacie 22 września 2020 r., bowiem w tym dniu zwrócił się mailowo do strony powodowej o informacje dotyczące tego, kiedy świadczenia objęte regresem zostały wypłacone, komu i w jakiej wysokości.

(dowód: wydruk korespondencji – k. 65)

W toku postępowania przygotowawczego prowadzonego w związku ze spowodowaniem wypadku pozwany odnośnie faktu posiadania pojazdu, którym spowodował wypadek wskazał, że był użytkownikiem tego pojazdu od wakacji poprzedniego roku, pojazd został mu przekazany przez właściciela komisju T. R., w którego pracował i stanowił on zapłatę za pracę w komisie.

(dowód: protokół przesłuchania - k. 121 akt sprawy II K 84/90)

Pozwany ma 51 lat, w kwietniu 2015 r. opuścił zakład karny w którym przebywał nieprzerwanie od września 2004 r. , wyjechał do Holandii gdzie mieszka i pracuje w zawodzie budowlańca. Jest zadłużony wobec Funduszu Alimentacyjnego na kwotę około 96.000 zł.

(bezsporne)

Sąd Okręgowy zważył co następuje:

Powództwo zasługiwało na uwzględnienie.

Obowiązek zawarcia umowy ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej wynika z art. 23 ust. 1 ustawy z dnia 22 maja 2003 roku o ubezpieczeniach obowiązkowych, Ubezpieczeniowym Funduszu Gwarancyjnym i Polskim Biurze Ubezpieczeń Komunikacyjnych (tekst jednolity - Dz. U. z 2021 r., poz. 854) – dalej zwanej w skrócie ustawą, zgodnie z którym posiadacz pojazdu mechanicznego jest obowiązany zawrzeć umowę obowiązkowego ubezpieczenia OC posiadaczy pojazdów mechanicznych za szkody powstałe w związku z ruchem posiadanego przez niego pojazdu.

W myśl art. 110 ust. 1 w zw. z art. 98 ust. 1 pkt 3 lit. a) ustawy Fundusz zaspokaja roszczenia z tytułu ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej posiadaczy pojazdów mechanicznych za szkody powstałe w związku z ruchem tych pojazdów, gdy posiadacz zidentyfikowanego pojazdu mechanicznego, którego ruchem szkodę tę wyrządzono, nie był ubezpieczony obowiązkowym ubezpieczeniem OC posiadaczy pojazdów mechanicznych. Z chwilą wypłaty przez Fundusz odszkodowania sprawca szkody i osoba, która nie dopełniła obowiązku zawarcia umowy ubezpieczenia obowiązkowego odpowiedzialności cywilnej posiadaczy pojazdów mechanicznych za szkody powstałe w związku z ruchem tych pojazdów są obowiązani do zwrotu Funduszowi spełnionego świadczenia i poniesionych kosztów.

W niniejszej sprawie nie budziło wątpliwości, że pozwany był sprawcą wypadku drogowego, który spowodował nie posiadając obowiązkowego ubezpieczenia w zakresie odpowiedzialności cywilnej, a powodowy Fundusz – jako podmiot zobowiązany do zaspokojenia roszczeń na rzecz rodziny zmarłego w wypadku M. O. (1) wypłacił zadośćuczynienie w łącznej kwocie 110.000 zł. Nadto Fundusz poniósł w związku z procesem wypłaty zadośćuczynienia kwotę 250 zł stanowiącą zapłatę na rzecz (...) należności z tytułu wstępnej likwidacji szkody.

Fakt odpowiedzialności pozwanego za spowodowanie wypadku z dnia 1 października 1998 r. wynika z prawomocnego wyroku skazującego pozwanego za przestępstwo z art. 177 § 1 i 2 k.k., którym to wyrokiem Sąd rozpoznający tę sprawę jest związany w myśl art. 11 k.p.c. Natomiast kwota zadośćuczynienia wypłacona przez stronę powodową na rzecz rodziny zmarłego w wypadku M. O. (1) nie budzi wątpliwości co do wysokości i nie może być uznana, wbrew zarzutom pozwanego, za wygórowaną biorąc pod uwagę okoliczności zdarzenia, skutki wypadku dla najbliższych członków rodziny zmarłego oraz wysokość zadośćuczynień przyznawanych przez Sąd w podobnych sprawach.

Pozwany wnosząc o oddalenie powództwa powołał się również na to, że nie można mu przypisać winy. Istotnie wina jest przesłanką roszczenia regresowego Ubezpieczeniowego Funduszu Gwarancyjnego. Z przepisu w art. 110 ust. 1 ustawy nie wynika zasada odpowiedzialności wobec Funduszu. Jak jednak, rozważając ten problem, wskazał Sąd Najwyższy w wyroku z dnia 5 października 2011 r., IV CSK 662/10, w prawie cywilnym zasadą odpowiedzialności, także za zaniechanie nakazanego działania, jest wina, którą w przypadku odpowiedzialności ex delicto wyraża art. 415 k.c. Odstępstwa od tej zasady muszą wynikać z wyraźnego przepisu ustawowego, a nie jest takim przepisem art. 110 ust. 1 ustawy, który przyznaje roszczenie regresowe, ale nie wyraża zasady odpowiedzialności. Sąd Najwyższy wskazał, że z tego przepisu można wywieść oparcie roszczenia zwrotnego na zasadzie winy przez stwierdzenie, że chodzi o

osobę, która „nie dopełniła obowiązku zawarcia umowy”. Brak takiej umowy może być spowodowany niezgodnym z porządkiem prawnym zachowaniem zobowiązanego, który albo umyślnie, albo nieumyślnie nie wykonał ciężącego na nim obowiązku (art.355k.c.).

Pozwany argumentował, że nie wiedział, że pojazd, którym spowodował wypadek nie posiadał obowiązkowego ubezpieczenia i nie miał możliwości sprawdzenia tego sugerując, że incydentalnie poruszał się pojazdem wstawionym do komisju, w którym pracował. Powyższe twierdzenia pozostają nieudowodnione i jawią się całkowicie niewiarygodne jako sprzeczne z zeznaniami złożonymi przez pozwanego w toku postępowania przygotowawczego związanego z wypadkiem z dnia 1 października 1998 r. Z zeznań tych wynika, że pozwany był posiadaczem pojazdu, otrzymał go od właściciela komisju jako zapłatę za pracę w komisju, jaką świadczył w wakacje. A zatem pozwany jako posiadacz pojazdu był obowiązany do zawarcia umowy obowiązkowego ubezpieczenia. W orzecznictwie i literaturze przedmiotu przyjmuje się jednolicie, że przy określeniu pojęcia posiadacza pojazdu należy uwzględnić przepisy kodeksu cywilnego dotyczące posiadania (art. 336 k.c. i następne). Posiadanie oznacza faktyczne władztwo nad rzeczą. Posiadaczem pojazdu jest zatem osoba, która faktycznie nim włada. Bez znaczenia jest, czy włada w zakresie odpowiadającym prawu własności jako posiadacz samoistny czy też jako posiadacz zależny, w zakresie odpowiadającym ograniczonemu prawu rzeczowemu (użytkowanie, zastaw) lub obligacyjnemu (najem, dzierżawa, leasing), ani tego, czy włada nim w dobrej czy w złej wierze. Posiadanie jest stanem faktycznym, nie dotyczą go zatem ograniczenia ustawowe o charakterze podmiotowym ustanowione dla nabycia prawa. Natomiast przekonanie po stronie pozwanego, że właściciel oddający pojazd do komisju ubezpieczył pojazd w zakresie OC nie miało żadnego uzasadnienia.

Nieskuteczne jest także powoływanie się przez pozwanego na zasady współzycia społecznego, niezależnie od tego, że pozwany nie wskazał, o jaką konkretnie zasadę mu chodzi. Wypłata świadczeń na rzecz osób poszkodowanych w sytuacji nie zawarcia przez posiadacza pojazdu umowy OC jest samodzielną przesłanką regresu funduszu a roszczenia tego nie wyłącza brak naganności zachowania pozwanego.

Sytuacja materialna i osobista osoby zobowiązanej do zwrotu świadczeń wypłaconych przez (...) również nie stanowi okoliczności istotnej dla rozstrzygnięcia sprawy, w szczególności skutkującej miarkowaniem żadanego świadczenia czy też dającą możliwość oddalenia powództwa.

Także zarzuty pozwanego co do nieważności ugód zawartych przez powodowy Fundusz z członkami rodziny zmarłego M. O. nie są zasadne. Nie ulega bowiem wątpliwości w świetle zeznań T. O. i H. O. (1) oraz potwierdzeń przelewów, że strona powodowa wypłaciła na rzecz rodziców i siostry zmarłego łącznie kwotę 110.000 zł tytułem zadośćuczynienia.

Podstawą orzeczenia o odsetkach był przepis art. 481 k.c. Odsetki zostały zasądzone zgodnie z żądaniem pozwu od dnia 22 października 2020 r., z którą to datą pozwany pozostawał w opóźnieniu przy uwzględnieniu wyznaczonego przez Fundusz 30- dniowego terminu na zwrot świadczenia.

Podstawą rozstrzygnięcia o kosztach procesu był przepis art. 98 § 1 i 3 k.p.c. Na zasądzoną kwotę 10.930 zł składają się: - 5.513 zł opłata sądowa, - 5.400 zł koszty zastępstwa procesowego (ustalonych na podstawie § 2 pkt 6 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 roku w sprawie opłat za czynności adwokacie (Dz. U. z 2016 roku, poz. 1668 ze zm.), -17 zł wydatek na opłatę skarbową od pełnomocnictwa.